

48.

Na osnovu člana 95 tačka 3 Ustava Crne Gore donosim

UKAZ

O PROGLAŠENJU ZAKONA O POTVRĐIVANJU SVJETSKE POŠTANSKE KONVENCIJE SA ZAVRŠNIM PROTOKOLOM, BUKUREŠT 2004.

("Službeni list Crne Gore - Međunarodni ugovori", br. 008/10 od 22.07.2010)

Prolašavam Zakon o potvrđivanju Svjetske poštanske konferencije sa Završnim protokolom, Bukurešt 2004., koji je donijela Skupština Crne Gore 24. saziva, na osmoj sjednici prvog redovnog zasijedanja u 2010. godini, dana 9. jula 2010. godine.

Broj: 01-1978/2

Podgorica, 19. jula 2010. godine

Predsjednik Crne Gore,

Filip Vujanović, s.r.

Na osnovu člana 82 stav 1 tač. 2 i 17 i člana 91 stav 1 Ustava Crne Gore, Skupština Crne Gore 24. saziva, na osmoj šednici prvog redovnog zasijedanja u 2010. godini, dana 9. jula 2010. godine, donijela je

ZAKON

O POTVRĐIVANJU SVJETSKE POŠTANSKE KONVENCIJE SA ZAVRŠNIM PROTOKOLOM, BUKUREŠT 2004.

Član 1

Potvrđuje se Svjetska poštanska konvencija sa Završnim protokolom, usvojena na Kongresu Svjetskog poštanskog saveza u Bukureštu, 5. oktobra 2004. godine, u originalu na francuskom, engleskom, španskom i arapskom jeziku.

Član 2

Tekst Svjetske poštanske konvencije sa Završnim protokolom, u originalu na engleskom i u prevodu na crnogorski jezik glasi:

UNIVERSAL

POSTAL CONVENTION

NAPOMENA IZDAVAČA:

Priloge koji su sastavni dio ovog propisa možete pogledati ovdje.

SVJETSKA

POŠTANSKA KONVENCIJA

Dolje potpisani punomoćnici vlada zemalja članica Saveza, imajući u vidu član 22.3 Ustava Svjetskog poštanskog saveza zaključenog u Beču 10. jula 1964. godine, donijeli su, sporazumno i pod rezervom člana 25.4 pomenutog Ustava, u ovoj Konvenciji, pravila koja se primjenjuju na međunarodnu poštansku službu.

PRVI DIO

ZAJEDNIČKA PRAVILA KOJA SE PRIMJENJUJU NA MEĐUNARODNU POŠTANSKU SLUŽBU

Glava 1

OPŠTE ODREDBE

Član 1

Definicije

1. Za potrebe Svetske poštanske konvencije, sljedeći termini imaju niže definisana značenja:
 - 1.1. univerzalna poštanska usluga: trajno obezbjeđivanje kvalitetnih osnovnih poštanskih usluga do svih mjesta na teritoriji zemlje članice, svim korisnicima, po pristupačnoj cijeni;
 - 1.2. zatvoreni zaključak: vreća sa nazivnicom ili skup vreća ili drugih posuda, sa ili bez olovnog pečata, koje sadrže poštanske pošiljke;
 - 1.3. otvoreni tranzit: otvoreni tranzit, preko posredujuće zemlje, pošiljaka čiji broj ili masa ne opravdavaju sačinjavanje zatvorenih zaključaka za određenu zemlju;
 - 1.4. poštanska pošiljka: opšti termin koji se odnosi na sve što se otprema poštom (pismonosna pošta, paketska pošta, novčane uputnice, itd.);
 - 1.5. terminalni troškovi: nadoknada koju poštanska uprava porijekla plaća određenoj poštanskoj upravi na ime troškova nastalih u određenoj zemlji u vezi sa prijemom pismonosnih pošiljaka;
 - 1.6. tranzitni troškovi: nadoknada za usluge koje je prevoznik obavio u tranzitnoj zemlji (poštanska uprava, druga služba ili kombinacija ove dvije) u pogledu suvozemnog, pomorskog i/ili vazdušnog tranzita pošiljaka;
 - 1.7. dio poštarine za suvozemni prevoz u dolazu: nadoknada koju poštanska uprava porijekla plaća određenoj poštanskoj upravi na ime troškova nastalih u određenoj zemlji u vezi sa prijemom paketa;
 - 1.8. dio poštarine za suvozemni tranzit: nadoknada za usluge koje je prevoznik obavio u tranzitnoj zemlji (poštanska uprava, druga služba ili kombinacija ove dvije) u pogledu suvozemnog i/ili vazdušnog tranzita paketa preko teritorije te zemlje;
 - 1.9. dio poštarine za pomorski prevoz: nadoknada za usluge koje je obavio prevoznik (poštanska uprava, druga služba ili kombinacija ove dvije) koji učestvuje u pomorskom prevozu paketa.

Član 2

Određivanje jednog ili više entiteta odgovornih za ispunjavanje obaveza koje proističu iz pristupanja Konvenciji

1. Zemlje članice će obavijestiti Međunarodni biro, u roku od šest mjeseci od završetka Kongresa, o nazivu i adresi državnog tijela zaduženog za nadzor po poštanskim pitanjima. U roku od šest mjeseci od završetka Kongresa, zemlje članice će takođe obavijestiti Međunarodni biro o nazivu i adresi jednog ili više operatora koji su zvanično određeni za obavljanje poštanskih usluga na svojoj teritoriji i za ispunjavanje obaveza koje proističu iz Akata Saveza. O svim promjenama kod državnih tijela i zvanično određenih operatora koje nastanu u periodu između dva Kongresa, Međunarodni biro mora biti obavešten što je moguće prije.

Član 3

Univerzalna poštanska usluga

1. U cilju jačanja koncepta jedinstvene poštanske teritorije Saveza, zemlje članice se staraju da svi korisnici/klijenti uživaju pravo na univerzalnu poštansku uslugu koja se sastoji u ponudi kvalitetnih osnovnih poštanskih usluga, a obavlja se neprekidno u svim mjestima na njihovoj teritoriji, po pristupačnim cijenama.
2. U tom cilju, zemlje članice utvrđuju, u okviru svog nacionalnog poštanskog zakonodavstva ili pomoću drugih uobičajenih sredstava, opseg poštanskih usluga koje se nude, kao i uslove u pogledu kvaliteta i pristupačnih cijena, vodeći računa istovremeno o potrebama stanovništva i o svojim nacionalnim interesima.
3. Zemlje članice se staraju da operatori zaduženi za obavljanje univerzalne poštanske usluge poštuju uslove ponude poštanskih usluga i ispunjavaju standarde kvaliteta.
4. Zemlje članice se staraju da se pružanje univerzalne poštanske usluge obavlja na jednoj realnoj osnovi, čime se garantuje njena održivost.

Član 4

Sloboda tranzita

1. Načelo slobode tranzita je izraženo u prvom članu Ustava. Ono obavezuje svaku poštansku upravu da uvijek otprema najbržim vezama i najsigurnijim sredstvima, koje i sama koristi za sopstvene pošiljke, zatvorene zaključke i pismonosne pošiljke u otvorenom tranzitu, koje joj je predala neka druga poštanska uprava. Ovaj princip se takođe odnosi na pogrešno upućene pošiljke ili zaključke.

2. Zemlje članice koje ne učestvuju u razmjeni pisama koja sadrže kvarljive biološke materije ili radioaktivne materije, mogu da ne primaju takve pošiljke u otvorenom tranzitu preko svoje teritorije. Isto važi za pismonosne pošiljke, osim pisama, dopisnica i sekograma. To takođe važi i za tiskovine, časopise, magazine, male pakete i M vreće, čiji sadržaj ne zadovoljava zakonske odredbe koje propisuju uslove njihovog objavljivanja ili prometa u tranzitnoj zemlji.
3. Sloboda tranzita poštanskih paketa, koji se otpremaju suvozemnim i pomorskim putem, ograničena je na teritoriju zemalja koje učestvuju u ovoj službi.
4. Sloboda tranzita avionskih paketa zagantovana je na cijeloj teritoriji Saveza. Međutim, zemlje članice koje ne učestvuju u službi poštanskih paketa ne mogu biti obavezne da obezbeđuju površinski prenos avionskih paketa.
5. Ako jedna zemlja članica ne poštuje odredbe o slobodi tranzita, ostale zemlje članice imaju pravo da obustave poštansku službu sa tom zemljom.

Član 5

Svojina nad poštanskim pošiljkama. Povlačenje sa pošte. Izmjena ili ispravka adrese. Nadoslanje. Vraćanje pošiljaocu neuručivih pošiljaka

1. Svaka poštanska pošiljka pripada pošiljaocu sve dok se ne uruči ovlašćenom licu, osim ukoliko je bila zaplijenjena shodno zakonodavstvu zemlje porijekla ili odredišne zemlje i, u slučaju primjene člana 15.2.1.1 ili 15.3, u skladu sa zakonodavstvom tranzitne zemlje.
2. Pošiljalac pismonosne pošiljke može zahtijevati vraćanje pošiljke ili izmjenu ili ispravku adrese. Poštarina i drugi uslovi propisani su Pravilnikom.
3. Zemlje članice obezbeđuju nadoslanje poštanskih pošiljaka, ukoliko je primalac promijenio adresu, i vraćanje pošiljaocu neuručivih pošiljaka. Poštarina i drugi uslovi propisani su Pravilnikom.

Član 6

Poštarina

1. Poštanske uprave određuju poštarinu za različite međunarodne i posebne poštanske usluge, u skladu sa načelima navedenim u Konvenciji i Pravilnicima. Poštarina u načelu mora biti povezana sa troškovima pružanja ovih usluga.
2. Uprava porijekla utvrđuje poštarinu za prenos pismonosnih pošiljaka i poštanskih paketa. U poštarinu je uključena dostava pošiljaka na adresu pod uslovom da se u odredišnoj zemlji obavlja usluga dostave pošiljaka o kojima je riječ.
3. Naplaćena poštarina, uključujući i onu koja je indikativno navedena u Aktima, treba da je bar jednaka onoj koja se naplaćuje za pošiljke u unutrašnjem saobraćaju sa istim karakteristikama (vrsta, količina, vrijeme prerade, itd.).
4. Poštanske uprave su ovlašćene da pređu gornje granice svake poštarine indikativno navedene u Aktima.
5. Mimo najniže granice poštarine, utvrđene pod 3, poštanske uprave mogu da odobre sniženu poštarinu, zasnovanu na svom unutrašnjem zakonodavstvu, za pismonosne pošiljke i pakete predate u svojoj zemlji. One tako mogu da odobre povlašćene tarife svojim klijentima koji imaju veliki obim poštanskog prometa.
6. Od klijenta se ne može naplatiti druga vrsta poštarine, osim one predviđene u Aktima.
7. Svaka poštanska uprava zadržava poštarinu koju je naplatila, osim u slučajevima kada je to drugačije propisano u Aktima.

Član 7

Oslobađanje od poštarine

1. Načelo

Slučajevi oslobađanja od poštarine, u smislu oslobađanja od plaćanja poštarine, izričito su propisani Konvencijom. Pored toga, Pravilnici mogu propisati i oslobađanje od plaćanja poštarine i oslobađanje od plaćanja tranzitnih troškova, terminalnih troškova i djelova poštarine u dolazu za pismonosne pošiljke i poštanske pakete upućene poštanskoj službi, koje otpremaju poštanske uprave i Uži savezi. Osim toga, pismonosne pošiljke i paketi koje Međunarodni biro Svetskog poštanskog saveza otprema Užim savezima i poštanskim upravama smatraju se pošiljkama u poštanskom saobraćaju i oslobođene su od svih poštarina. Međutim, uprava porijekla ima mogućnost naplate avionske dopunske poštarine za gore navedene pošiljke.

2. Ratni zarobljenici i internirana civilna lica

- 2.1. Oslobođene su plaćanja svake poštarine, izuzev avionske dopunske poštarine, pismonosne pošiljke, poštanski paketi i pošiljke poštanskih finansijskih usluga upućene ratnim zarobljenicima, ili ako ih oni šalju, neposredno

ili preko biroa navedenih u Pravilnicima Konvencije i Aranžmanu o poštanskim finansijskim uslugama. Pripadnici zaraćenih strana, uhapšeni i internirani u neku neutralnu zemlju, izjednačeni su s ratnim zarobljenicima u pravom smislu, kada je reč o primjeni prethodnih odredbi

- 2.2. Odredbe predviđene pod 2.1 primjenjuju se i na pismonosne pošiljke, poštanske pakete i pošiljke poštanskih finansijskih usluga koje potiču iz drugih zemalja, a upućene su civilnim interniranim licima, ili ih oni šalju, neposredno ili preko biroa navedenih u Pravilnicima Konvencije i Aranžmanu o poštanskim finansijskim uslugama, na način kako je to utvrđeno u Ženevskoj konvenciji o zaštiti civilnih lica za vrijeme rata, od 12. avgusta 1949. godine.
- 2.3. Biroi navedeni u Pravilnicima Konvencije i Aranžmanu o poštanskim finansijskim uslugama uživaju isto tako oslobađanje od plaćanja poštarine za pismonosne pošiljke, poštanske pakete i pošiljke poštanskih finansijskih usluga koje se odnose na lica navedena pod 2.1 i 2.2, a koje oni šalju ili primaju, neposredno ili kao posrednici.
- 2.4. Paketi do mase od 5 kilograma predaju se bez plaćanja poštarine. Granica mase se povećava na 10 kilograma za pakete čija je sadržina nedjeljiva i za pakete upućene nekom logoru ili njegovim povjerenicima, radi podjele zarobljenicima.
- 2.5. U obračunu između poštanskih uprava, ne zaračunavaju se tarife za službene pakete i pakete upućene ratnim zarobljenicima i civilnim interniranim licima, osim avionske dopunske poštarine koja se primjenjuje na avionske pakete.

3. Sekogrami

- 3.1. Sekogrami su oslobođeni plaćanja svake poštarine, izuzev dopunske avionske.

Član 8

Poštanske marke

1. Termin "poštanska marka" je zaštićen po ovoj Konvenciji i rezervisan isključivo za marke koje ispunjavaju uslove iz ovog člana i Pravilnika.
2. Poštanske marke:
 - 2.1. izdaje samo organ nadležan za izdavanje, u skladu sa Aktima UPU. Izdavanje maraka takođe obuhvata njihovo puštanje u promet;
 - 2.1.1. manifestuju suverenitet i sadrže:
 - 2.2.1. dokaz o plaćenju poštarine koja odgovara stvarnoj vrijednosti maraka kada se one nalijepe na poštanske pošiljke, u skladu sa Aktima Saveza;
 - 2.2.2. izvor dodatnog prihoda za poštanske uprave, kao filatelistički proizvod;
 - 2.3. moraju biti u opticaju, u cilju plaćanja poštarine ili u filatelističke svrhe, na teritoriji poštanske uprave koja ih izdaje.
3. Kao izraz suvereniteta, poštanske marke mogu sadržati:
 - 3.1.1. naziv zemlje članice ili teritorije kojoj pripada poštanska uprava izdavalac maraka, ispisan latiničnim slovima;
 - 3.1.2. fakultativno, zvanični amblem zemlje članice iz koje je poštanska uprava izdavalac maraka;
 - 3.1.3. u principu, nominalnu vrijednost iskazanu latiničnim slovima ili arapskim brojevima;
 - 3.1.4. fakultativno, riječ "Postes" ispisanu latiničnim ili drugim slovima.
4. Amblem države, zvanične kontrolne oznake i logotip međuvladinih organizacija koji su otisnuti na poštanskim markama zaštićeni su u smislu Pariske konvencije o zaštiti intelektualne svojine.
5. Teme i motivi poštanskih maraka moraju biti:
 - 5.1. u skladu sa duhom preambule Ustava UPU i odluka koje su doneli organi UPU;
 - 5.2. u bliskoj vezi sa kulturnim identitetom zemlje iz koje je poštanska uprava izdavalac maraka, ili doprinostiti širenju kulture ili očuvanju mira;
 - 5.3. sa oznakom, kada obilježavaju značajne ličnosti ili događaje koji ne pripadaju zemlji ili teritoriji poštanske uprave izdavaoca maraka, koja jasno određuje zemlju ili teritoriju o kojoj je riječ;
 - 5.4. bez političkog ili uvredljivog sadržaja za neku ličnost ili zemlju;
 - 5.5. od velikog značaja za zemlju iz koje je poštanska uprava izdavalac maraka ili za tu poštansku upravu.
6. Poštanske marke mogu, što se tiče prava korišćena intelektualne svojine, sadržavati:
 - 6.1. indikaciju da je poštanska uprava koja izdaje marke ovlašćena da koristi prava intelektualne svojine o kojoj je reč, kao što je:

- 6.1.1. autorsko pravo, utiskivanjem simbola © zaštite autorskog prava, navođenjem vlasnika autorskog prava i isticanjem godine izdavanja;
 - 6.1.2. oznaku registrovanu na teritoriji zemlje članice kojoj pripada poštanska uprava izdavalac maraka, utiskivanjem simbola ® registrovanog zaštitnog znaka poslije te oznake;
 - 6.2. ime likovnog umjetnika;
 - 6.3. naziv štamparije.
7. Otisci plaćene poštarine, otisci mašine za frankiranje i otisci dobijeni štamparskom mašinom ili drugim štamparskim postupkom saglasno Aktima UPU, mogu se koristiti samo sa odobrenjem poštanske uprave.

Član 9

Poštanska bezbjednost

1. Zemlje članice donose i primjenjuju strateške aktivnosti u oblasti bezbjednosti na svim nivoima poštanske eksploatacije, radi očuvanja i povećanja povjerenja javnosti u poštansku službu, u interesu svih zaposlenih. Ova strategija treba da sadrži razmjenu informacija o očuvanju sigurnog i bezbjednog transporta i tranzita pošiljaka između zemalja članica.

Član 10

Okruženje

Zemlje članice donose i primjenjuju dinamičku strategiju okruženja u oblasti bezbjednosti na svim nivoima poštanske eksploatacije i unapređuju svijest o zaštiti okoline za poštanske službe.

Član 11

Delikti

1. Poštanske pošiljke

- 1.1. Zemlje članice preduzimaju sve neophodne mjere za sprečavanje niže navedenih djela i gonjenje i kažnjavanje svake osobe za koju se utvrdi da je kriva za:
- 1.1.1. stavljanje u poštanske pošiljke opojnih droga i psihotropnih materija, kao i eksploziva, zapaljivih ili drugih opasnih materija, tamo gdje njihovo stavljanje nije izričito dozvoljeno Konvencijom;
 - 1.1.2. stavljanje u poštanske pošiljke predmeta pedofilnog ili pornografskog karaktera koji predstavljaju djecu.

2. Sredstva plaćanja poštarine i načini plaćanja

- 2.1. Zemlje članice preduzimaju sve neophodne mjere za sprečavanje, gonjenje i kažnjavanje svakog prekršaja u vezi sa sredstvima plaćanja poštarine utvrđenim u ovoj Konvenciji, kao što su:
- 2.1.1. poštanske marke, u opticaju ili povučene iz prometa;
 - 2.1.2. otisci plaćene poštarine;
 - 2.1.3. otisci mašina za frankiranje ili otisci štamparskih mašina;
 - 2.1.4. međunarodni kuponi za odgovor.
- 2.2. U ovoj Konvenciji, delikti u vezi sa sredstvima plaćanja poštarine odnose se na bilo koje od niže navedenih djela učinjenih s namjerom da se na nelegitiman način ostvari dobitak za sebe ili treće lice. Sljedeća djela su kažnjiva:
- 2.1.2. falsifikovanje, imitiranje ili krivotvorenje bilo kog sredstva plaćanja poštarine, ili svaki nelegalni ili nezakoniti postupak u vezi sa njihovom neovlašćenom proizvodnjom;
 - 2.1.3. korišćenje, puštanje u promet, reklamiranje, distribuiranje, rasprostiranje, transport, izlaganje, prikazivanje ili objavljivanje bilo kog sredstva plaćanja poštarine koje je bilo falsifikovano, imitirano ili krivotvoreno;
 - 2.1.4. korišćenje ili puštanje u promet, u poštanske svrhe, bilo kog sredstva plaćanja poštarine koje je već ranije korišćeno;
 - 2.1.5. pokušaj da se izvrši neki od navedenih prekršaja.

3. Reciprocitet

- 3.1. Što se tiče sankcija, ne pravi se razlika između postupaka navedenih pod 2, bez obzira da li su u pitanju nacionalna ili inostrana sredstva plaćanja poštarine; ova odredba ne podliježe reciprocitetu po bilo kom zakonskom ili ugovornom osnovu.

DRUGI DIO

PRAVILA KOJA SE PRIMJENJUJU NA PISMONOSNE POŠILJKE I NA POŠTANSKE PAKETE

Glava 1

PONUĐA USLUGA

Član 12

Osnovne usluge

1. Zemlje članice obezbjeđuju prijem, preradu, prevoz i uručenje pismonosnih pošiljaka.
2. Pismonosne pošiljke su:
 - 2.1. prioritetne pošiljke i neprioritetne pošiljke, do 2 kilograma;
 - 2.2. pisma, dopisnice, tiskovine i mali paketi, do 2 kilograma;
 - 2.3. sekogrami, do 7 kilograma;
 - 2.4. posebne vreće koje sadrže novine, časopise, knjige i slične tiskovine za istog primaoca na istoj adresi pod nazivom "M vreće", do 30 kilograma.
3. Pismonosne pošiljke su razvrstane ili prema brzini prenosa pošiljaka ili prema sadržaju pošiljaka u skladu sa Pravilnikom o pismonosnim pošiljkama.
4. Veće granice mase od onih navedenih u stavu 2 primjenjuju se fakultativno za izvjesne kategorije pismonosnih pošiljaka pod uslovima utvrđenim u Pravilniku o pismonosnim pošiljkama.
5. Zemlje članice obezbjeđuju prijem, preradu, prevoz i uručenje poštanskih paketa do 20 kilograma, bilo na osnovu odredaba Konvencije, bilo u slučaju paketa u polazu i posle bilateralnog sporazuma, koristeći sva druga za njihove klijente pogodnija sredstva.
6. Granice mase preko 20 kilograma primjenjuju se fakultativno za izvjesne kategorije poštanskih paketa pod uslovima utvrđenim u Pravilniku o poštanskim paketima.
7. Svaka zemlja, čija poštanska uprava ne vrši prenos paketa, može da prenese izvršenje odredaba Konvencije na transportna preduzeća. Ona može, istovremeno, ograničiti ovu uslugu na pakete koji potiču ili se upućuju u mjesta koja ova preduzeća opslužuju.
8. Suprotno stavu 5, one zemlje, koje do 1. januara 2001. godine nijesu potpisale Pravilnik o poštanskim paketima, nijesu obavezne da obezbijede službu poštanskih paketa.

Član 13

Dopunske usluge

1. Zemlje članice obezbjeđuju sljedeće obavezne dopunske usluge:
 - 1.1. preporučeno rukovanje za prioritetne i avionske pismonosne pošiljke u polazu;
 - 1.2. preporučeno rukovanje za neprioritetne i površinske pismonosne pošiljke u polazu do odredišta do kojih ne postoji usluga prioritetnih ili avionskih pošiljaka;
 - 1.3. preporučeno rukovanje za sve pismonosne pošiljke u dolazu.
2. Usluga preporučenog rukovanja za neprioritetne i površinske pismonosne pošiljke u polazu do odredišta do kojih postoji usluga prioritetnih ili avionskih pošiljaka, obezbjeđuje se fakultativno.
3. Zemlje članice mogu obezbijediti sledeće fakultativne dopunske usluge u odnosima između onih uprava koje su se dogovorile da obezbijede usluge:
 - 3.1. označavanja vrijednosti za pismonosne pošiljke i pakete;
 - 3.2. potvrde uručenja za pismonosne pošiljke;
 - 3.3. otkupnine za pismonosne pošiljke i pakete;
 - 3.4. hitne dostave za pismonosne pošiljke i pakete;
 - 3.5. uručenje lično primaocu preporučenih pošiljaka, pošiljaka sa potvrđenim uručanjem ili pismonosnih pošiljaka sa označenom vrijednošću;
 - 3.6. oslobađanja od plaćanja poštarine i dažbina za pismonosne pošiljke i pakete;
 - 3.7. lomljivih i glomaznih paketa;
 - 3.8. grupnog rukovanja "consignment" za grupisane pošiljke od samo jednog pošiljaoca, a upućene za inostranstvo.

4. Sledeće tri dopunske usluge sadrže i obavezni i fakultativni dio:
- 4.1. međunarodna trgovinska prepiska sa odgovorom (CCRI), koja je u osnovi fakultativna. Međutim, sve uprave su obavezne da obezbijede uslugu vraćanja pošiljaka CCRI;
 - 4.2. međunarodni kuponi za odgovor, koji se mogu zamijeniti u svakoj zemlji članici. Međutim, prodaja međunarodnih kupona za odgovor je fakultativna;
 - 4.3. povratnica za preporučene pošiljke i pismonosne pošiljke sa potvrđenim uručanjem, pakete i pošiljke sa označenom vrijednošću. Sve uprave primaju povratnice u dolaznom saobraćaju. Međutim, povratnica u polaznom saobraćaju je fakultativna.
5. Opis ovih usluga kao i njihova poštarina utvrđeni su Pravilnicima.
6. Kada su uslugom obuhvaćene i niže navedene usluge koje podliježu posebnoj poštadini u unutrašnjem saobraćaju, poštanske uprave imaju pravo da naplate istu poštarinu kao onu koja se naplaćuje za međunarodne pošiljke, pod uslovima utvrđenim u Pravilnicima:
- 6.1. dostava malih paketa preko 500 grama;
 - 6.2. pismonosne pošiljke predate u posljednjem času;
 - 6.3. pošiljke predate van redovnog radnog vremena šaltera;
 - 6.4. preuzimanje pošiljke u stanu pošiljaoca;
 - 6.5.1. povlačenje pismonosne pošiljke van redovnog radnog vremena šaltera;
 - 6.6. poste-restante;
 - 6.7. ležarina za pismonosne pošiljke preko 500 grama, i za pakete;
 - 6.8. dostava paketa, kao odgovor na izvještaj o prispeću;
 - 6.9. naplata poštarine za rizik od više sile.

Član 14

Elektronska pošta, EMS, integrisana logistika i nove usluge

1. Poštanske uprave mogu međusobno da se dogovore da obezbjeđuju sljedeće usluge, koje su opisane u Pravilnicima:
 - 1.1. elektronska pošta, poštanska usluga za prenos poruka elektronskim putem;
 - 1.2. EMS, poštanska hitna usluga za dokumente i robu, koji se, kad god je to moguće, otpremaju najbržim fizičkim linijama prenosa. Poštanske uprave mogu pružati ovu uslugu na bazi Standardnog multilateralnog sporazuma o EMS pošiljkama ili na bazi bilateralnog sporazuma;
 - 1.3. integrisana logistika, usluga koja u potpunosti zadovoljava logističke zahtjeve korisnika i koja obuhvata faze pre i posle fizičkog prenosa robe i dokumenata;
 - 1.4. elektronski žig, koja je evidentni dokaz elektronskog prenosa, u datoj formi, u dato vrijeme, u kojem učestvuje jedna ili više strana.
2. Poštanske uprave mogu sporazumno uvesti novu uslugu, koja nije izričito predviđena Aktima Saveza. Poštarinu za novu uslugu utvrđuje svaka zainteresovana uprava, vodeći računa o troškovima eksploatacije usluge.

Član 15

Nedozvoljene pošiljke. Zabrane

1. Opšte

- 1.1. Ne primaju se pošiljke koje ne ispunjavaju uslove propisane Konvencijom i Pravilnicima. Ne primaju se pošiljke koje se šalju u svrhu obmane ili sa namjerom da se izbjegne puno plaćanje odgovarajuće poštarine.
- 1.2. Izuzeci od zabrana sadržanih u ovom članu, utvrđeni su Pravilnicima.
- 1.3. Sve uprave imaju mogućnost da prošire listu zabrana navedenih u ovom članu, koja se primjenjuje odmah po unošenju zabranjenih predmeta u tu listu.

2. Zabrane koje se odnose na sve vrste pošiljaka

- 2.1. Zabranjeno je stavljati niže navedene predmete u sve vrste pošiljaka:
 - 2.1.1. opojne droge i psihotropne materije;
 - 2.1.2. sablažnjive ili nemoralne predmete;
 - 2.1.3. predmete čiji je uvoz ili promet zabranjen u određenoj zemlji;
 - 2.1.4. predmete koji, po svojoj prirodi ili pakovanju, mogu biti opasni za službenike ili građane i koji mogu isprljati ili oštetiti druge pošiljke, poštansku opremu ili imovinu trećeg lica;

2.1.5. dokumenta koja imaju karakter aktuelne i lične prepiske, razmijenjene između lica koja nijesu pošiljalac i primalac ili lica koja sa njima stanuju.

3. Eksplozivne, zapaljive ili radioaktivne materije i druge opasne materije

- 3.1. Zabranjeno je stavljati u sve vrste pošiljaka eksplozivne, zapaljive ili druge opasne materije, kao i radioaktivne materije.
- 3.2. Izuzetno se primaju sljedeće supstance i materije:
- 3.2.1. radioaktivne materije otpremljene u pismonosnim pošiljkama i poštanskim paketima predviđene u članu 16.1;
- 3.2.2. biološke materije otpremljene u pismonosnim pošiljkama predviđene u članu 16.2;

4. Žive životinje

- 4.1. Zabranjeno je stavljanje živih životinja u sve vrste poštanskih pošiljaka.
- 4.2. Izuzetno se primaju u pismonosnim pošiljkama koje nijesu pošiljke sa označenom vrijednošću:
- 4.2.1. pčele, pijavice i svilene bube;
- 4.2.2. paraziti i utamanjivači štetnih insekata, namijenjeni za kontrolu ovih insekata, a koji se razmjenjuju između zvanično priznatih ustanova;
- 4.2.3. vinske mušice (fam. Drozofilide) radi bio-medicinskog istraživanja, a koje se razmjenjuju između zvanično priznatih ustanova;
- 4.3. Izuzetno se primaju u poštanskom paketima:
- 4.3.1. žive životinje čiji je prenos dozvoljen poštanskim propisima zainteresovanih zemalja.

5. Stavljanje prepiske u pakete

- 5.1. Zabranjeno je stavljati u poštanske pakete niže navedene predmete:
- 5.1.1. dokumenta koja imaju karakter aktuelne i lične prepiske;
- 5.1.2. sve vrste prepiske, razmijenjene između lica koja nijesu pošiljalac i primalac ili lica koja sa njima stanuju.

6. Metalni novac, novčanice i drugi vrijedni predmet

- 6.1. Zabranjeno je stavljati metalni novac, novčanice, ili bilo kakve hartije od vrijednosti na donosioca, putničke čekove, platinu, zlato ili srebro, obrađeno ili ne, drago kamenje, nakit ili druge dragocjene predmete:
- 6.1.1. u pismonosne pošiljke bez označene vrijednosti;
- 6.1.1.1. međutim, ako unutrašnje zakonodavstvo zemlje porijekla i odredišta to dozvoljava, ovi predmeti se mogu otpremiti u zatvorenom omotu kao preporučene pošiljke;
- 6.1.2. u pakete bez označene vrijednosti, osim gdje unutrašnje zakonodavstvo zemlje porijekla i odredišta to dozvoljava;
- 6.1.3. u pakete bez označene vrijednosti razmijenjene između dvije zemlje koje primaju pakete sa označenom vrijednošću;
- 6.1.3.1. osim toga, svaka uprava može da zabrani stavljanje zlata u polugama u pakete sa ili bez označene vrijednosti koji potiču sa njene teritorije ili se upućuju na njenu teritoriju ili se otpremaju u otvorenom tranzitu preko njene teritorije; ona može da ograniči stvarnu vrijednost ovakvih pošiljaka.

7. Tiskovine i sekogrami

- 7.1. Tiskovine i sekogrami:
- 7.1.1. ne mogu imati nikakvu zabilješku niti sadržavati bilo kakav predmet koji ima karakter prepiske;
- 7.1.2. ne mogu sadržavati nikakvu poštansku marku niti oblik frankiranja, žigosan ili ne, kao ni bilo kakvu hartiju koja predstavlja neku novčanu vrijednost, osim u slučajevima kada pošiljka sadrži kao prilog kartu, kovertu ili omot sa štampanom adresom pošiljaoca pošiljke ili njegovog agenta u zemlji prijema ili odredišta originalne pošiljke, koja je frankirana za povraćaj.

8. Postupak sa pogrešno primljenim pošiljkama

- 8.1. Postupak za pogrešno primljenim pošiljkama utvrđen je Pravilnicima. Međutim, pošiljke koje sadrže predmete navedene pod 2.1.1, 2.1.2 i 3.1 ni u kom slučaju se ne otpremaju na odredište, niti se uručuju primaocima, niti se vraćaju mjestu porijekla. U slučaju da su predmeti navedeni pod 2.1.1 i 3.1 otkriveni u toku tranzita, sa takvim predmetima se postupa u skladu sa unutrašnjim zakonodavstvom tranzitne zemlje.

Član 16

Dozvoljene radioaktivne materije i biološke materije

1. Prijem radioaktivnih materija u pismonosnim pošiljkama i paketima dozvoljen je u odnosima između onih poštanskih uprava koje su se saglasile da primaju te pošiljke, bilo u njihovim uzajamnim odnosima, bilo samo u jednom smjeru, pod sljedećim uslovima:
 - 1.1. radioaktivne materije otpremljene i upakovane prema odgovarajućim odredbama Pravilnika;
 - 1.2. kada se otpremaju u pismonosnim pošiljkama, radioaktivne materije podliježu tarifi za prioritetne pošiljke ili tarifi za pisma i za preporučeno rukovanje;
 - 1.3. radioaktivne materije, sadržane u pismonosnim pošiljkama ili poštanskim paketima, moraju biti otpremljene najbržim putem, obično vazdušnim putem, s tim da se naplati odgovarajuća dopunska avionska poštarina;
 - 1.4. radioaktivne materije mogu slati poštom samo propisno ovlašćeni pošiljaoci.
2. Prijem bioloških materija u pismonosnim pošiljkama dozvoljen je pod sljedećim uslovima:
 - 2.1. Kvarljive biološke materije, zarazne materije i čvrsti ugljeni gas (ugljeni snijeg), kada se koristi za rashlađivanje zaraznih materija, mogu se otpremiti poštom samo u okviru razmjene između zvanično priznatih kvalifikovanih laboratorija. Ovi opasni predmeti mogu se prihvatati u pošiljkama za otpremu avionom pod uslovom da je to u skladu sa nacionalnim zakonodavstvom i važećim tehničkim uputstvima Organizacije za međunarodno civilno vazduhoplovstvo (OACI), kao i pravilnicima IATA o opasnim predmetima.
 - 2.2. Kvarljive biološke materije i zarazne materije, opremljene i upakovane prema odgovarajućim odredbama Pravilnika, podliježu poštarini za prioritetne pošiljke ili za preporučena pisma. Dozvoljeno je da se za poštansku preradu ovih pošiljaka naplati dopunska poštarina.
 - 2.3. Prijem kvarljivih bioloških materija i zaraznih materija ograničen je na zemlje članice čije su poštanske uprave izjavile da su saglasne da prihvataju ove pošiljke, bilo u njihovim uzajamnim odnosima, bilo samo u jednom smjeru.
 - 2.4. Ove materije se otpremaju najbržom vezom, obično vazdušnom, pod uslovom da se naplati odgovarajuća dopunska avionska poštarina, i uživaju prvenstvo kod uručjenja.

Član 17

Potražnice

1. Svaka poštanska uprava je dužna da primi potražnice za svaku pošiljku predatu u službi njene uprave ili neke druge poštanske uprave pod uslovom da su potražnice podnijete u roku od šest mjeseci, računajući od prvog narednog dana poslije predaje pošiljke. Period od šest mjeseci tiče se odnosa između podnosioca odštetnih zahtjeva i poštanskih uprava i ne obuhvata prenos potražnica između poštanskih uprava.
 - 1.1. Međutim, prijem potražnica u vezi sa ne-prispjećem običnih pismonosnih pošiljaka nije obavezan. Shodno tome, poštanske uprave koje primaju potražnice u vezi sa ne-prispjećem običnih pismonosnih pošiljaka mogu predati svoje potražnice službi koja se bavi neuručivim pošiljkama.
2. Potražnice se rješavaju u skladu sa uslovima pripisanim u Pravilnicima.
3. Postupak sa potražnicama je besplatan. Međutim, ako se zahtijeva korišćenje usluge EMS, dopunski troškovi padaju u načelu na teret podnosioca takvog zahtjeva.

Član 18

Carinska kontrola. Carinske i druge dažbine

1. Poštanske uprave zemlje porijekla i odredišne zemlje ovlašćene su da, prema zakonodavstvu tih zemalja, podnose pošiljke na carinski pregled.
2. Za pošiljke podnijete na carinsku kontrolu može se naplatiti poštarina za podnošenje carini, čiji je indikativni iznos utvrđen u Pravilnicima. Ova poštarina se naplaćuje samo za podnošenje carini i carinjenje pošiljaka koje su opterećene carinskim dažbinama ili svakom drugom dažbinom iste prirode.
3. Poštanske uprave koje imaju ovlašćenje da obavljaju carinjenje u ime klijenata, mogu da naplate od klijenata carinske dažbine zasnovane na stvarnim troškovima postupka carinjenja.
4. Poštanske uprave su ovlašćene da naplate od pošiljalaca ili od primalaca pošiljaka, prema slučaju, carinske i sve druge eventualne dažbine.

Član 19

Razmjena zatvorenih zaključaka sa vojnim licima

1. Zatvoreni pismonosni zaključci se mogu razmjenjivati posredovanjem suvozemnih, pomorskih ili vazdušnih službi drugih zemalja:

- između pošta jedne od zemalja članica i komandanata vojnih jedinica stavljenih na raspolaganje Organizaciji Ujedinjenih nacija;
 - između komandanata ovih vojnih jedinica;
 - između pošta jedne od zemalja članica i komandanata pomorskih, vazdušnih ili vojnih jedinica, ratnih brodova ili vojnih aviona te iste zemlje, stacioniranih u inostranstvu;
 - između komandanata pomorskih, vazdušnih ili vojnih jedinica, ratnih brodova ili vojnih aviona iste zemlje.
2. Pismanosne pošiljke sadržane u zaključcima predviđenim pod 1 moraju biti upućene isključivo na adresu ili poticati od članova vojnih jedinica ili glavnih štabova i posada brodova ili aviona za koje zaključci glase ili koji ih otpremaju. Poštarinu i uslove otpreme koji se na njih primjenjuju određuje, prema svojim pravilima, poštanska uprava zemlje koja je stavila na raspolaganje vojnu jedinicu ili kojoj pripadaju brodovi ili avioni.
 3. Osim u slučaju posebnog sporazuma, poštanska uprava zemlje koja je stavila na raspolaganje vojnu jedinicu ili kojoj pripadaju ratni brodovi ili vojni avioni dužuje odgovarajućim upravama tranzitne troškove za zaključke, terminalne troškove i troškove vazdušnog prevoza.

Član 20

Standardi i ciljevi kvaliteta usluga

1. Uprave moraju da utvrde i objave standarde i ciljeve kvaliteta usluga u pogledu roka dostave za svoje pismanosne pošiljke i pakete u dolazu.
2. Ovi standardi i ciljevi kvaliteta usluga, uvećani za vrijeme koje je normalno potrebno za carinjenje, ne smiju biti nepovoljniji od onih koje uprave primjenjuju na slične pošiljke u svom unutrašnjem saobraćaju.
3. Uprave porijekla moraju takođe da utvrde i objave standarde kvaliteta usluga od prijema do uručjenja (s kraja na kraj) za prioritete i avionske pismanosne pošiljke, kao i pakete i ekonomske/površinske pakete.
4. Poštanske uprave moraju pratiti primjenu standarda kvaliteta usluga.

Glava 2

ODGOVORNOST

Član 21

Odgovornost poštanskih uprava. Odšteta

1. Opšte odredbe

- 1.1. Osim u slučajevima predviđenim u članu 22, poštanske uprave su odgovorne:
 - za gubitak, orobljenje ili oštećenje preporučenih pošiljaka, običnih paketa i pošiljaka sa označenom vrijednošću;
 - za gubitak pošiljaka sa potvrđenim uručjenjem;
 - za vraćanje paketa za koji nije dat razlog za neurućenje.
- 1.2 Poštanske uprave ne snose odgovornost za pošiljke koje nisu obuhvaćene pod tačkama 1.1.1 i 1.1.2.
- 1.3. U svim ostalim slučajevima koji nisu obuhvaćeni ovom Konvencijom, poštanske uprave nijesu odgovorne.
- 1.4. Kada je gubitak, potpuno orobljenje ili potpuno oštećenje preporučene pošiljke, običnog paketa ili pošiljke sa označenom vrijednošću rezultat slučaja više sile koji ne daje pravo na obeštećenje, pošiljalac ima pravo na povraćaj naplaćene poštarine, izuzev poštarina za osiguranje.
- 1.5. Iznosi koje treba isplatiti kao naknadu ne mogu biti viši od iznosa naznačenih u Pravilniku o pismanosnim pošiljkama u Pravilniku o poštanskim paketima.
- 1.6. U slučajevima utvrđene odgovornosti, indirektna šteta ili ne realizovana dobit ne uzimaju se u obzir prilikom određivanja iznosa obeštećenja koji treba isplatiti.
- 1.7. Sve odredbe koje se odnose na odgovornost poštanskih uprava moraju biti precizne, obavezujuće i sveobuhvatne. Odgovornost poštanskih uprava je isključena u svim slučajevima izvan domena utvrđenih Konvencijom i pravilnicima, čak i u slučaju grube greške.

2. Preporučene pošiljke

- 2.1. U slučaju gubitka, potpunog orobljenja ili potpunog oštećenja preporučene pošiljke, pošiljalac ima pravo na odštetu utvrđenu Pravilnikom o pismanosnim pošiljkama. Ako pošiljalac zahtijeva iznos manji od iznosa utvrđenog Pravilnikom o pismanosnim pošiljkama, uprave mogu da plate ovaj manji iznos i da na toj osnovi budu obeštećene od drugih eventualno umiješanih uprava.

2.2. U slučaju djelimičnog orobljenja ili djelimičnog oštećenja preporučene pošiljke, pošiljalac ima pravo na odštetu koja odgovara, u načelu, stvarnom iznosu orobljenja ili oštećenja.

3. Pošiljke sa potvrđenim uručenjem

3.1. U slučaju gubitka, potpunog orobljenja ili potpunog oštećenja pošiljke sa potvrđenim uručenjem, pošiljalac ima pravo samo na povraćaj naplaćene poštarine.

4. Obični paketi

4.1. U slučaju gubitka, potpunog orobljenja ili potpunog oštećenja običnog paketa, pošiljalac ima pravo na odštetu utvrđenu Pravilnikom o poštanskim paketima. Ako pošiljalac potražuje iznos koji je manji od iznosa predviđenog u Pravilniku o poštanskim paketima, poštanske uprave imaju mogućnost da isplate ovaj manji iznos i da na toj osnovi budu obeštećene od drugih eventualno umešanih uprava.

4.2. U slučaju djelimičnog orobljenja ili djelimičnog oštećenja običnog paketa, pošiljalac ima pravo na odštetu koja u načelu odgovara stvarnom iznosu orobljenja ili oštećenja.

4.3. Poštanske uprave se mogu dogovoriti da u svojim međusobnim odnosima primjenjuju iznos po paketu utvrđen Pravilnikom o poštanskim paketima, bez obzira na masu paketa.

5. Pošiljke sa označenom vrijednošću

5.1. U slučaju gubitka, potpunog orobljenja ili potpunog oštećenja pošiljke sa označenom vrijednošću, pošiljalac ima pravo na odštetu koja, u načelu, odgovara iznosu označene vrijednosti u DTS.

5.2. U slučaju djelimičnog orobljenja ili djelimičnog oštećenja pošiljke sa označenom vrijednošću, pošiljalac ima pravo na odštetu koja, u načelu, odgovara stvarnom iznosu orobljenja ili oštećenja. Ona ipak ni u kom slučaju ne može preći iznos označene vrijednosti u DTS.

6. U slučajevima predviđenim pod 4 i 5, odšteta se izračunava po tržišnoj cijeni, preračunatoj u DTS, predmeta ili robe iste vrste, u mjestu i u vrijeme kada je pošiljka primljena na otpremu. U nedostatku tržišne cijene, odšteta se izračunava prema redovnoj vrijednosti predmeta ili robe, procijenjenih na istim osnovama.

7. Kada se odšteta duguje zbog gubitka, potpunog orobljenja ili potpunog oštećenja preporučene pošiljke, običnog paketa ili pošiljke sa označenom vrijednošću, pošiljalac ili primalac, prema slučaju, ima pravo, pored toga, na povraćaj naplaćene poštarine i dažbina, izuzev poštarine za preporuku ili označenu vrijednost. Isto važi i za preporučene pošiljke, obične pakete ili pošiljke sa označenom vrijednošću koje je primalac odbio zbog njihovog lošeg stanja, ako se ono može pripisati poštanskoj službi i uključuje njenu odgovornost.

8. Protivno odredbama predviđenim pod 2, 4 i 5, primalac ima pravo na odštetu posle preuzimanja preporučene pošiljke, običnog paketa ili pošiljke sa označenom vrijednošću, koji su bili orobljeni ili oštećeni.

9. Poštanska uprava porijekla može da isplati pošiljaocima u svojoj zemlji odštetu predviđenu njenim unutrašnjim propisima za preporučene pošiljke i pakete bez označene vrijednosti, pod uslovom da ne bude manja od one koja je utvrđena pod 2.1 i 4.1. To isto važi i za određenu poštansku upravu, kada se odšteta isplaćuje primaocu. Iznosi utvrđeni pod 2.1 i 4.1 ipak će se primjenjivati:

9.1. u slučaju zahtjeva protiv odgovorne uprave; ili

9.2. ako se pošiljalac odrekne svojih prava u korist primaoca i obratno.

10. Ne mogu se staviti nikakve rezerve na isplatu odštete poštanskim upravama iz ovog člana, osim na osnovu bilateralnog ugovora.

Član 22

Nepostojanje odgovornosti poštanskih uprava

1. Poštanske uprave prestaju da budu odgovorne za preporučene pošiljke, pošiljke sa potvrđenim uručenjem, pakete i pošiljke sa označenom vrijednošću čije su uručenje izvršile pod uslovima utvrđenim u njihovim propisima za pošiljke iste vrste. Odgovornost ipak postoji:

- kada se orobljenje ili oštećenje utvrdi bilo prije uručenja, bilo u toku uručenja pošiljke;

- kada, ukoliko to unutrašnji propisi dozvoljavaju, primalac, ili pošiljalac ako se pošiljka vraća u mjesto porijekla, stavi primjedbe prilikom preuzimanja orobljene ili oštećene pošiljke;

- kada je, ukoliko to unutrašnji propisi dozvoljavaju, preporučena pošiljka dostavljena u poštanski kovčežić, a primalac izjavi u potražnom postupku da je nije primio;

- kada primalac ili, u slučaju vraćanja u mjesto porijekla, pošiljalac paketa ili pošiljke sa označenom vrijednošću, i pored propisno potvrđenog uručenja, bez odlaganja izjavi upravi koja mu je pošiljku uručila da je utvrdio štetu; on mora da podnese dokaz da orobljenje ili oštećenje nije nastalo posle uručenja. Termin "bez odlaganja" se primjenjuje u skladu sa unutrašnjim zakonodavstvom.

2. Poštanske uprave nijesu odgovorne:

- u slučaju više sile, uz rezervu člana 13.6.9;
 - kada ne mogu da pruže podatke o pošiljkama zbog toga što su službena dokumenta uništena usljed više sile, ako njihova odgovornost nije na drugi način dokazana;
 - kada je šteta nastala zbog greške ili nehata pošiljaoca ili proizilazi iz prirode sadržine pošiljke;
 - kada se radi o pošiljkama čija sadržina pada pod udar zabrana predviđenih u članu 15;
 - u slučaju zapljene na osnovu zakonodavstva određene zemlje, prema obavještenju uprave te zemlje;
 - kada se radi o pošiljkama sa označenom vrijednošću, na kojima je lažno označena viša vrijednost od stvarne vrijednosti sadržine;
 - kada pošiljalac nije podneo nikakvu potražnicu u roku od šest meseci, računajući od narednog dana poslije predaje pošiljke;
 - kada se radi o paketima ratnih zarobljenika i interniranih civilnih lica;
 - kada postoji sumnja da je pošiljalac lažno postupao sa ciljem da dobije naknadu.
3. Poštanske uprave ne preuzimaju nikakvu odgovornost za carinske deklaracije, bez obzira na oblik u kome su sastavljene, i za odluke carinskih organa donijete prilikom pregleda pošiljaka podnijetih na carinsku kontrolu.

Član 23

Odgovornost pošiljaoca

1. Pošiljalac pošiljke je odgovoran za povrede radnika pošte i za sve štete prouzrokovane na drugim poštanskim pošiljkama kao i na poštanskoj opremi, slanjem predmeta nedozvoljenih za prenos ili nepoštovanjem uslova za prijem.
2. U slučaju štete prouzrokovane na drugim poštanskim pošiljkama, pošiljalac je odgovoran za svaku oštećenu pošiljku u istim granicama kao i poštanske uprave.
3. Pošiljalac ostaje odgovoran čak i ako pošta primi takvu pošiljku.
4. Međutim, kada je pošiljalac poštovao uslove kod predaje pošiljke, on nije odgovoran ako je bilo greške ili nehata poštanskih uprava ili prevoznika u toku obrade pošiljke nakon prijema.

Član 24

Plaćanje odštete

1. Zadržavajući pravo podnošenja zahtjeva protiv odgovorne uprave, obaveza plaćanja odštete i vraćanja poštarine i dažbina pada na teret, prema slučaju, na upravu porijekla ili na određenu upravu.
2. Pošiljalac može da se odrekne svojih prava na odštetu u korist primaoca. I obrnuto, primalac može da se odrekne svojih prava u korist pošiljaoca. Pošiljalac ili primalac mogu ovlastiti treće lice da primi odštetu, ako unutrašnje zakonodavstvo to dozvoljava.

Član 25

Eventualni povraćaj odštete od pošiljaoca ili primaoca

1. Ako se, posle isplaćene odštete, pronađe preporučena pošiljka, paket ili pošiljka sa označenom vrijednošću ili dio pošiljke, koji su ranije smatrani izgubljenim, pošiljalac ili, prema slučaju, primalac se obavještava da mu je pošiljka na raspolaganju u roku od tri mjeseca, ako vrati iznos plaćene odštete. On se istovremeno pita kome pošiljka treba da bude uručena. U slučaju odbijanja ili izostajanja odgovora u datom roku, isti se postupak sprovodi prema primaocu ili pošiljaocu, prema slučaju, dajući mu isti rok za odgovor.
2. Ako pošiljalac ili primalac odbiju da preuzmu pošiljku ili ne odgovore u roku propisanom u stavu 1, ona postaje svojina uprave ili, ako je takav slučaj, uprava koje su platile štetu.
3. U slučaju da se naknadno pronađe pošiljka sa označenom vrijednošću, za čiju se sadržinu ispostavi da je niže vrijednosti od isplaćene odštete, pošiljalac ili primalac, prema slučaju, mora vratiti iznos te odštete uz uručenje pošiljke, što nema uticaja na posledice koje proizlaze iz lažnog označavanja vrijednosti.

Član 26

Reciprocitet koji se primjenjuje na rezerve u pogledu odgovornosti

1. Bez obzira na odredbe članova 22. do 25, svaka zemlja članica koja zadržava pravo da ne plati odštetu po osnovu odgovornosti, nema pravo da bude oštećena od druge zemlje članice koja prihvata odgovornost po odredbama navedenih članova.

Glava 3

POSEBNE ODREDBE O PISMONOSNIM POŠILJKAMA

Član 27

Predaja pismonosnih pošiljaka u inostranstvu

1. Nijedna zemlja članica nije dužna da otprema niti da uručuje primaocima pismonosne pošiljke koje pošiljaoci, nastanjeni na njenoj teritoriji, predaju na otpremu ili daju da se predaju na otpremu u stranoj zemlji, a u cilju korišćenja povoljnih uslova u pogledu tarifa koje se tamo primjenjuju.
2. Odredbe predviđene pod 1. primjenjuju se podjednako na pismonosne pošiljke pripremljene u zemlji u kojoj živi pošiljalac, pa zatim prenijete preko granice, kao i na pismonosne pošiljke pripremljene u nekoj stranoj zemlji.
3. Odredišna uprava ima pravo da traži od pošiljaoca i, ako to ne učini, onda od prijemne uprave, plaćanje unutrašnje tarife. Ako ni pošiljalac ni prijemna uprava ne prihvate da plate tu tarifu u roku koji je odredila odredišna uprava, ona može ili da vrati pošiljke prijemnoj upravi uz pravo da joj budu nadoknađeni troškovi vraćanja, ili da sa njima postupa u skladu sa svojim zakonodavstvom.
4. Nijedna zemlja članica nije dužna da otprema niti da uručuje primaocima pismonosne pošiljke koje su pošiljaoci predali ili dali da se predaju u velikoj količini u nekoj drugoj zemlji, a ne u onoj u kojoj borave, ako je iznos terminalnih troškova za naplatu niži od iznosa koji bi bio naplaćen da su pošiljke bile predate u zemlji boravišta pošiljaoca. Odredišna uprava ima pravo da od prijemne uprave traži plaćanje nadoknade srazmjerno učinjenim troškovima, čiji iznos ne može biti viši od najvišeg iznosa izračunatog na osnovu sljedeće dve formule: ili 80% od unutrašnje tarife koja se primjenjuje na odgovarajuće pošiljke, ili 0,14 DTS po pošiljci, plus 1 DTS po kilogramu. Ako prijemna uprava ne prihvati da plati traženi iznos u roku koji je odredila odredišna uprava, ova može ili da vrati pošiljke prijemnoj upravi, uz pravo da joj budu nadoknađeni troškovi vraćanja, ili da sa njima postupa u skladu sa svojim zakonodavstvom.

TREĆI DIO

NADOKNADA

Glava 1

POSEBNE ODREDBE O PISMONOSNIM POŠILJKAMA

Član 28

Terminalni troškovi. Opšte odredbe

1. Uz rezervu izuzetaka utvrđenih u Pravilnicima, svaka uprava koja od druge uprave prima pismonosne pošiljke, ima pravo da od otpremne uprave naplati naknadu za troškove koje joj prouzrokuje primljena međunarodna pošta.
2. U cilju primjene odredaba o plaćanju terminalnih troškova, poštanske uprave su razvrstane kao zemlje i teritorije u ciljnom sistemu ili zemlje koje imaju pravo da budu u tranzicionom sistemu, saglasno spisku koji je u tu svrhu sačinio Kongres u rezoluciji C 12/2004. U odredbama o terminalnim troškovima, i zemlje i teritorije pominju se kao zemlje.
3. Odredbe ove Konvencije o plaćanju terminalnih troškova predstavljaju prelazne mjere ka usvajanju sistema plaćanja koji je specifičan za svaku zemlju.
4. Pristup unutrašnjem režimu

Svaka uprava stavlja na raspolaganje drugim upravama sve tarife i uslove koje nudi u svom unutrašnjem saobraćaju, pod jednakim uslovima, svojim nacionalnim klijentima.

Otpremna uprava može, pod sličnim uslovima, da traži od uprave zemlje u ciljnom sistemu da koristi iste uslove koje je ova druga uprava predvidjela svojim nacionalnim klijentima za odgovarajuće pošiljke.

Uprave zemalja u tranzicionom sistemu treba da objave da li dozvoljavaju pristup uslovima navedenim pod 4.1.

Kada uprava jedne zemlje u tranzicionom sistemu izjavi da dozvoljava pristup uslovima koje ona daje u svom unutrašnjem režimu, ova dozvola se primjenjuje na sve uprave Saveza bez diskriminacije.

Odredišna uprava odlučuje da li je uprava porijekla ispunila uslove pristupa u njen unutrašnji režim.

5. Stope terminalnih troškova za pošiljke u velikom broju ne treba da budu više od najpovoljnijih stopa koje primjenjuje odredišna uprava na osnovu bilateralnih ili multilateralnih aranžmana o terminalnim troškovima. Odredišna uprava odlučuje da li je uprava porijekla ispunila uslove pristupa.

6. Naknade terminalnih troškova zasnivaju se na kvalitetu usluga u određenoj zemlji. Stoga je Savjet za poštansku eksploataciju ovlašten da izmijeni naknade u članovima 29. i 30, kako bi podstakao učešće u sistemima praćenja kvaliteta usluga i nagradio uprave koje su postigle svoje ciljeve kvaliteta usluga. Savjet za poštansku eksploataciju također može utvrditi visinu kazni koje se plaćaju u slučaju nedovoljnog kvaliteta usluga, ali ne može lišiti uprave minimalnih naknada shodno članovima 29. i 30.
7. Svaka uprava se može odreći u potpunosti ili djelimično naknade predviđene pod 1.
8. Zainteresovane uprave mogu, na osnovu bilateralnog ili multilateralnog sporazuma, primjenjivati druge sisteme naknade za plaćanje računa terminalnih troškova.

Član 29

Terminalni troškovi. Odredbe koje se primjenjuju na razmjenu između zemalja u ciljnom sistemu

1. Naknada za pismonosne pošiljke, uključujući i pošiljke u velikom broju, izuzev M vreća, utvrđena je primjenom stopa po pošiljci i po kilogramu, koje odražavaju troškove prerade u određenoj zemlji; ovi troškovi treba da su u vezi sa unutrašnjim tarifama. Izračunavanje stopa se vrši prema uslovima predviđenim u Pravilniku o pismonosnim pošiljkama.
2. Stope po pošiljci i po kilogramu izračunavaju se na bazi procentualnog iznosa poštarine za prioritetno pismo od 20 grama iz unutrašnjeg režima, koji je:
 - 2.1. za 2006. godinu: 62%;
 - 2.2. za 2007. godinu: 64%;
 - 2.3. za 2008. godinu: 66%;
 - 2.4. za 2009. godinu: 68%.
3. Primjenjene stope ne mogu biti više od sledećih iznosa:
 - 3.1. za 2006. godinu 0,226 DTS po pošiljci i 1,768 DTS po kilogramu;
 - 3.2. za 2007. godinu 0,231 DTS po pošiljci i 1,812 DTS po kilogramu;
 - 3.3. za 2008. godinu 0,237 DTS po pošiljci i 1,858 DTS po kilogramu;
 - 3.4. za 2009. godinu 0,243 DTS po pošiljci i 1,904 DTS po kilogramu.
4. Za period od 2006. do 2009. godine primijenjene stope neće moći da budu niže od 0,147 DTS po pošiljci i 1,491 DTS po kilogramu. Pod uslovom da uvećane stope ne prelaze 100% poštarine za prioritetno pismo od 20 grama iz unutrašnjeg režima određene zemlje, minimalne stope se povećavaju do sljedećih iznosa:
 - 4.1. za 2006. godinu 0,151 DTS po pošiljci i 1,536 DTS po kilogramu;
 - 4.2. za 2007. godinu 0,154 DTS po pošiljci i 1,566 DTS po kilogramu;
 - 4.3. za 2008. godinu 0,158 DTS po pošiljci i 1,598 DTS po kilogramu;
 - 4.4. za 2009. godinu 0,161 DTS po pošiljci i 1,630 DTS po kilogramu.
5. Za M vreće, stopa za primjenu iznosi 0,793 DTS po kilogramu.
 - 5.1. M vreće ispod 5 kilograma smatraju se kao da imaju 5 kilograma, kod naknade terminalnih troškova.
6. Za preporučene pošiljke plaća se dopunska naknada od 0,5 DTS po pošiljci, a za pošiljke sa označenom vrijednošću dopunska naknada od 1 DTS po pošiljci.
7. Odredbe predviđene između zemalja u ciljnom sistemu primjenjuju se na svaku zemlju u tranzicionom sistemu koja izjavi da želi da se pridruži zemljama u ciljnom sistemu. Savjet za poštansku eksploataciju može utvrditi prelazne mjere u Pravilniku o pismonosnim pošiljkama.
8. Na ovaj član se ne mogu staviti nikakve rezerve, osim u okviru bilateralnog sporazuma.

Član 30

Terminalni troškovi. Odredbe koje se primjenjuju na tokove pošiljaka za zemlje, iz zemalja i između zemalja u tranzicionom sistemu

1. Naknada

Naknada za pismonosne pošiljke, izuzev M vreća, iznosi 0,147 DTS po pošiljci i 1,491 DTS po kilogramu.

Na tokove ispod 100 tona pošte godišnje, umesto ove dve komponente primjenjuje se ukupna stopa od 3,727 DTS po kilogramu na bazi svjetskog prosjeka od 15,21 pošiljaka po kilogramu.

Na tokove preko 100 tona pošte godišnje, primjenjuje se ukupna stopa od 3,727 DTS po kilogramu ukoliko ni određena uprava niti uprava porijekla ne zatraži reviziju stope na bazi stvarnog broja pošiljaka po kilogramu na

određenoj relaciji. Pored toga, ova stopa se primjenjuje kada se utvrdi da je stvarni broj pošiljaka po kilogramu između 13 i 17.

Kada jedna od zainteresovanih uprava zatraži primjenu stvarnog broja pošiljaka po kilogramu, naknada koja se primjenjuje na određenoj relaciji obračunava se prema mehanizmu revizije koji je utvrđen Pravilnikom o pismonosnim pošiljkama.

Reviziju u smislu sniženja ukupne stope u 1.1.2. ne može izvršiti zemlja u ciljnom sistemu prema zemlji u tranzicionom sistemu osim ako ova druga to od nje ne zatraži.

Za M vreće primjenjuje se stopa od 0,793 DTS po kilogramu.

M vreće ispod 5 kilograma smatraju se kao da imaju 5 kilograma, kod naknade terminalnih troškova.

Za preporučene pošiljke plaća se dopunska naknada od 0,5 DTS po kilogramu, a za pošiljke sa označenom vrijednošću dopunska naknada od 1 DTS po kilogramu.

2. Mehanizam za usklađivanje sistema

Kada jedna uprava u ciljnom sistemu, koja u jednom toku prima više od 50 tona pošte godišnje, utvrdi da godišnja masa tog toka prelazi prag izračunat prema uslovima utvrđenim Pravilnikom o pismonosnim pošiljkama, ona može da primijeni na višak pošiljaka preko tog praga sistem naknade predviđen u članu 29, pod uslovom da nije primijenila mehanizam revizije.

Kada jedna uprava u tranzicionom sistemu, koja u jednom toku prima više od 50 tona pošte godišnje iz druge zemlje u tranzicionom sistemu, utvrdi da godišnja masa tog toka prelazi prag izračunat prema uslovima utvrđenim Pravilnikom o pismonosnim pošiljkama, ona može da primijeni na višak pošiljaka preko tog praga sistem naknade predviđen u članu 31, pod uslovom da nije primijenila mehanizam revizije.

3. Pošiljke u velikom broju

Naknada za pošiljke u velikom broju koje se otpremaju zemljama u ciljnom sistemu se utvrđuje primjenom stopa po pošiljci i po kilogramu, predviđenih u članu 29.

3.2. Uprave u tranzicionom sistemu mogu za primljene pošiljke u velikom broju tražiti naknadu od 0,147 DTS po pošiljci i 1,491 DTS po kilogramu.

4. Na ovaj član se ne mogu staviti nikakve rezerve, osim u okviru bilateralnog sporazuma.

Član 31

Fond za kvalitet usluga

- Terminalni troškovi, osim za M vreće i pošiljke u velikom broju, koje sve zemlje i teritorije plaćaju zemljama koje je Ekonomski i socijalni savet (ECOSOC) svrstao u kategoriju najnerazvijenijih zemalja, uvećani su za 16,5% stope od 3,727 DTS po kilogramu iz člana 30 u korist Fonda za kvalitet usluga radi poboljšanja kvaliteta usluga u najnerazvijenijim zemljama. Takva plaćanja se ne vrše između najnerazvijenijih zemalja.
- Zemlje članice UPU i teritorije u okviru Saveza mogu podnijeti osnovani zahtev Upravnom savetu da njihove zemlje ili teritorije imaju potrebu za dodatnim izvorima finansiranja. Zemlje svrstane u kategoriju MCARB 1 (bivše zemlje u razvoju) mogu se obratiti Upravnom savjetu s molbom da im se odobre sredstva iz Fonda za kvalitet usluga pod istim uslovima kao i za najnerazvijenije zemlje. Pored toga, zemlje koje po klasifikaciji UNDP spadaju u kategoriju zemalja sa čistim doprinosom mogu da se obrate Upravnom savjetu s molbom da im se odobre sredstva iz Fonda za kvalitet usluga pod istim uslovima kao i za zemlje iz kategorije MCARB 1. Zahtjevi koji se prihvate po osnovu ovog člana počinju da se primjenjuju od prvog dana u kalendarskoj godini koja slijedi poslije odluke Upravnog savjeta. Upravni savjet procjenjuje svaki takav zahtjev i donosi odluku, prema strogim kriterijumima, o tome da li se neka zemlja može ili ne može smatrati najnerazvijenijom zemljom ili zemljom iz kategorije MCARB 1, već prema slučaju, kada se radi o Fondu za kvalitet usluga. Upravni savjet vrši svake godine reviziju i ažuriranje podataka u spisku zemalja članica UPU i teritorija u okviru Saveza.
- Terminalni troškovi, osim za M vreće i pošiljke u velikom broju, zemlje i teritorije koje je Kongres u svrhu naknade terminalnih troškova svrstao u kategoriju industrijski razvijenih zemalja, plaćaju zemljama i teritorijama koje po klasifikaciji Programa za razvoj Ujedinjenih nacija (UNDP) spadaju u kategoriju MCARB 1 zemalja, a nisu najnerazvijenije zemlje, uvećani su za 8% stope od 3,727 DTS po kilogramu iz člana 30 u korist Fonda za kvalitet usluga radi poboljšanja kvaliteta usluga u zemljama iz kategorije MCARB 1 koje nisu najnerazvijenije zemlje.
- Terminalni troškovi, osim za M vreće i pošiljke u velikom broju, zemlje i teritorije koje je Kongres u svrhu naknade terminalnih troškova svrstao u kategoriju industrijski razvijenih zemalja, plaćaju zemljama i teritorijama koje je isti Kongres svrstao u kategoriju zemalja u razvoju a ne pripadaju zemljama pomenutim pod 1 i 2, uvećani su za 1% stope od 3,727 DTS po kilogramu iz člana 30 u korist Fonda za kvalitet usluga radi poboljšanja kvaliteta usluga.

5. Zemlje i teritorije iz kategorije MCARB 1 mogu u cilju poboljšanja kvaliteta svojih usluga koristiti regionalne ili multinacionalne projekte namijenjene najnerazvijenijim zemaljama i zemljama sa niskim dohotkom. Od ovih projekata mogu imati direktnu korist sve zemlje koje učestvuju u finansiranju projekata preko Fonda za kvalitet usluga.
6. Regionalni projekti treba posebno da doprinesu realizaciji programa UPU za poboljšanje kvaliteta usluga i uvođenju analitičkog sistema obračuna u zemljama u razvoju. Savet za poštansku eksploataciju će usvojiti, najkasnije 2006. godine, procedure za finansiranje ovih projekata.

Član 32

Tranziti troškovi

1. Za zatvorene zaključke i pošiljke u otvorenom tranzitu koji se razmjenjuju između dve uprave ili između dve pošte iste zemlje posredovanjem službi jedne ili više dugih uprava (treće službe), plaćaju se tranzitni troškovi. Oni predstavljaju naknadu za usluge suvozemnog, pomorskog i vazdušnog tranzita.

Glava 2

OSTALE ODREDBE

Član 33

Osnove stope i odredbe koje se odnose na troškove vazdušnog prevoza

1. Osnovnu stopu koja se primjenjuje za plaćanje računa između uprava za vazdušni prevoz usvaja Savjet za poštansku eksploataciju. Nju izračunava Međunarodni biro, prema formuli utvrđenoj Pravilnikom o pismonosnim pošiljkama.
2. Izračunavanje troškova vazdušnog prevoza zatvorenih zaključaka, prioritetnih pošiljaka, avionskih pošiljaka i avionskih paketa u otvorenom tranzitu, kao i način obračunavanja koji se na to odnosi, propisuje Pravilnik o pismonosnim pošiljkama i Pravilnik o poštanskim paketima.
3. Transportni troškovi za cjelokupan vazdušni prevoz:
 - kada se radi o zatvorenim zaključcima, padaju na teret uprave zemlje porijekla, uključujući i slučajeve kada se ti zaključci otpremaju u tranzitu preko jedne ili više posredujućih uprava;
 - kada se radi o prioritetnim pošiljkama i avionskim pošiljkama u otvorenom tranzitu, uključujući i pogrešno otpremljene pošiljke, padaju na teret uprave koja otprema pošiljke nekoj drugoj upravi.
4. Ova se ista pravila primjenjuju na pošiljke oslobođene suvozemnih i pomorskih tranzitnih troškova, ako se otpremaju avionom.
5. Svaka odredišna uprava, koja obezbjeđuje vazdušni prevoz međunarodnih pošiljaka unutar svoje zemlje, ima pravo da joj se nadoknade dodatni troškovi koje prouzrokuje ovaj prevoz, pod uslovom da srednja ponderisana razdaljina pređenih rastojanja bude veća od 300 kilometara. Savjet za poštansku eksploataciju može srednju ponderisanu razdaljinu zamijeniti nekim drugim odgovarajućim kriterijumom. Osim u slučaju sporazuma o besplatnom prevozu, troškovi moraju biti isti za sve prioritetne zaključke i avionske zaključke porijeklom iz inostranstva, bez obzira da li se ti zaključci nadošilju ili ne nadošilju vazdušnim putem.
6. Međutim, kada je naknada terminalnih troškova, koju naplaćuje odredišna uprava, zasnovana isključivo na stvarnim troškovima ili na tarifama u unutrašnjem saobraćaju, ne vrši se nikakva dodatna naknada za troškove unutrašnjeg vazdušnog prevoza.
7. Odredišna uprava isključuje, kod izračunavanja srednjeg ponderisanog rastojanja, masu svih zaključaka za koje je izračunavanje naknade terminalnih troškova zasnovano isključivo na stvarnim troškovima ili na tarifama u unutrašnjem saobraćaju odredišne uprave.

Član 34

Djelovi poštarine za suvozemni i pomorski prevoz poštanskih paketa

1. Paketi koji se razmjenjuju između dvije poštanske uprave podliježu djelovima poštarine za suvozemni prenos u dolazu, koji se izračunavaju kombinovanjem osnovne stope po paketu i osnovne stope po kilogramu, utvrđenih Pravilnikom.
 - 1.1. Imajući u vidu gore navedene osnovne stope, poštanske uprave mogu, takođe, biti ovlašćene da potražuju dodatne djelove poštarine po paketu i po kilogramu u skladu sa pravilima utvrđenim Pravilnikom.
 - 1.2. Djelovi poštarine navedeni pod 1 i 1.1 padaju na teret uprave zemlje porekla, osim ako Pravilnik o poštanskim paketima ne predviđa odstupanja od ovog načela.

- 1.3. Djelovi poštarine za suvozemni prenos u dolazu moraju biti jedinstveni za cijelu teritoriju svake zemlje.
2. Paketi koji se razmjenjuju između dvije uprave ili između dvije pošte iste zemlje, posredstvom površinskih službi jedne ili više drugih uprava, podliježu, u korist zemalja čije službe učestvuju u suvozemnom prenosu, plaćanju djelova poštarine za suvozemni tranzit, utvrđenih Pravilnikom prema stopi rastojanja.
 - 2.1. Za pakete u otvorenom tranzitu, posredujuće uprave su ovlašćene da potražuju paušalni dio poštarine po pošiljci, utvrđen Pravilnikom.
 - 2.2. Djelovi poštarine za suvozemni tranzit padaju na teret uprave zemlje porijekla, osim ako Pravilnik o poštanskim paketima ne predviđa odstupanja od ovog načela.
3. Svaka zemlja, čije službe učestvuju u pomorskom prevozu paketa, ovlašćena je da potražuje djelove poštarine za pomorski prevoz. Ovi djelovi poštarine padaju na teret uprave zemlje porijekla, osim ako Pravilnik o poštanskim paketima ne predviđa odstupanje od ovog načela.
 - 3.1. Za svaku korišćenu pomorsku službu, dio poštarine za pomorski prevoz određuje Pravilnik o poštanskim paketima, prema stopi rastojanja.
 - 3.2. Poštanske uprave mogu da povećaju najviše do 50% dio poštarine za pomorski prevoz obračunate u skladu sa 3.1. S druge strane, one mogu da ga smanje po svojoj želji.

Član 35

Nadležnosti Savjeta za poštansku eksploataciju u utvrđivanju poštarina i dažbina

1. Savjet za poštansku eksploataciju je ovlašćen da utvrdi sljedeću poštarinu i djelove poštarine koji padaju na teret poštanskih uprava, u skladu sa uslovima propisanim Pravilnikom:
 - 1.1. tranzitne troškove za preradu i prevoz pismonosnih zaključaka preko jedne ili više posredujućih zemalja;
 - 1.2. osnovne stope i troškove vazdušnog prevoza za prevoz zaključaka vazdušnim putem;
 - 1.3. djelove poštarine za suvozemni prevoz u dolazu za preradu paketa u dolazu;
 - 1.4. djelove poštarine za suvozemni tranzit za preradu i prevoz paketa preko neke posredujuće zemlje;
 - 1.5. djelove poštarine za pomorski prevoz za prevoz paketa pomorskim putem.
2. Svaka izmjena koja se vrši u skladu sa metodologijom koja obezbjeđuje pravičnu naknadu upravama koje pružaju usluge, mora biti zasnovana na pouzdanim i reprezentativnim ekonomskim i finansijskim podacima. Svaka usvojena izmjena stupa na snagu onog dana kojeg odredi Savjet za poštansku eksploataciju.

ČETVRTI DIO

ZAVRŠNE ODREDBE

Član 36

Uslovi za usvajanje prijedloga koji se odnose na Konvenciju i Pravilnike

1. Da bi prijedlozi podnijeti Kongresu, koji se odnose na ovu Konvenciju, postali izvršni, mora ih usvojiti većina zemalja članica s pravom glasa koje su prisutne i koje glasaju. Najmanje polovina zemalja članica koje su zastupljene na Kongresu i koje imaju pravo glasa, mora biti prisutna u trenutku glasanja.
2. Da bi prijedlozi koji se odnose na Pravilnik o pismonosnim pošiljkama i na Pravilnik o poštanskim paketima postali izvršni, mora ih usvojiti većina članova Savjeta za poštansku eksploataciju koji imaju pravo glasa.
3. Da bi prijedlozi podnijeti između dva Kongresa koji se odnose na ovu Konvenciju i na njen Završni protokol postali izvršni, moraju dobiti:
 - 3.1. dvije trećine glasova, s tim da je najmanje polovina zemalja članica Saveza sa pravom glasa učestvovala u glasanju, kada se radi o izmenama;
 - 3.2. većinu glasova, kada se radi o tumačenju odredaba.
4. Bez obzira na odredbe pod 3.1, svaka zemlja članica čije je nacionalno zakonodavstvo nepodudarno sa predloženom izmjenom može, u roku od devedeset dana od dana kada to saopšti, dostaviti pisanu izjavu generalnom direktoru Međunarodnog biroa kojom potvrđuje da nije u mogućnosti da prihvati ovu izmjenu.

Član 37

Rezerve na Kongresu

1. Svaka rezerva koja nije u skladu sa misijom i ciljevima Saveza nije dozvoljena.
2. Opšte je pravilo da svaka zemlja članica, čije stavove ne dijele ostale zemlje članice, uloži napore, u mjeri u

kojoj je to moguće, da se prikloni mišljenju većine. Rezerva se može staviti samo u slučaju kada je to krajnje neophodno i kada za to postoje jaki razlozi.

3. Rezerve na bilo koji član ove Konvencije podnose se na Kongresu u formi kongresnog prijedloga napisanog na jednom od radnih jezika Međunarodnog biroa i u skladu sa odgovarajućim odredbama Poslovnika Kongresa.
4. Da bi postala izvršna, predloženu rezervu mora usvojiti ista ona većina koja je potrebna za izmjenu člana na koji se ta rezerva odnosi.
5. U principu, rezerve se primjenjuju na bazi reciprociteta u odnosima između zemalja članica koje stavljaju rezerve i drugih zemalja članica.
6. Rezerve na ovu Konvenciju unose se u Završni protokol ove Konvencije, na osnovu prijedloga koje je usvojio Kongres.

Član 38

Početak primjene i trajanje Konvencije

1. Ova Konvencija stupa na snagu 1. januara 2006. godine i primjenjuje se do stupanja na snagu Akata narednog Kongresa.

U potvrdu čega, punomoćnici vlada zemalja članica su potpisali ovu Konvenciju u jednom originalnom primerku, koji se deponuje kod generalnog direktora Međunarodnog biroa. Međunarodni biro Svjetskog poštanskog saveza dostaviće po jedan njegov prepis svakoj ugovornici.

Sačinjeno u Bukureštu, 5. oktobra 2004. godine.

ZAVRŠNI PROTOKOL SVJETSKE POŠTANSKE KONVENCIJE

U trenutku potpisivanja Svjetske poštanske konvencije, zaključene na današnji dan, niže potpisani punomoćnici saglasili su se o sljedećem:

Član 1

Svojina nad poštanskim pošiljkama

1. Odredbe članova 5.1. i 2. se ne primjenjuju na Antigvu i Barbudu, Bahrein, Barbados, Belize, Botsvanu, Brunej Darusalam, Kanadu, Hong-Kong, Kinu, Dominiku, Egipat, Fidi, Gambiju, Ujedinjenu Kraljevinu Velike Britanije i Sjeverne Irske, prekomorske teritorije koje zavise od Ujedinjenje Kraljevine, Grenadu, Gijanu, Irsku, Jamajku, Keniju, Kiribati, Kuvajt, Lesoto, Malavi, Maleziju, Mauricijus, Nauru, Novi Zeland, Nigeriju, Papuu - Novu Gvineju, Sveti Kristof i Nevis, Svetu Luciju, Sveti Vinsent i Grenadine, Samou, Sejšele, Sijera Leone, Singapur, Salomonska Ostrva, Svaziland, Tanzaniju (Ujedinjena Rep.), Trinidad i Tobago, Tuvalu, Vanautu i Zambiju.
2. Članovi 5.1. i 2. se isto tako ne primjenjuju na Austriju, Dansku i Iran (Islamska Rep.), čije zakonodavstvo ne dozvoljava povlačenje ili izmjenu adrese pismonosnih pošiljaka na zahtjev pošiljaoca, od trenutka kada je primalac bio obaviešten o prispeću pošiljke na njegovu adresu.
3. Član 5.1. ne primjenjuje se na Australiju, Ganu i Zimbabve.
4. Član 5.2. ne primjenjuje se na Bahame, Demokratsku Narodnu Republiku Koreju, Irak i Mijanmar, čije zakonodavstvo ne dozvoljava povlačenje ili izmjenu adrese pismonosnih pošiljaka na zahtjev pošiljaoca.
5. Član 5.2. ne primjenjuje se na Sjedinjene Američke Države.
6. Član 5.2. se primjenjuje na Australiju samo onoliko koliko je to dozvoljeno njenim unutrašnjim zakonodavstvom.
7. Protivno članu 5.2, Demokratska Republika Kongo, El Salvador, Panama (Rep.), Filipini i Venecuela ovlašćene su da ne vraćaju poštanske pakete, nakon što je primalac zahtijevao njihovo carinjenje, pošto je to u suprotnosti sa carinskim propisima ovih zemalja.

Član 2

Poštarina

1. Protivno članu 6, poštanske uprave Australije, Kanade i Novog Zelanda ovlašćene su da naplaćuju poštarinu koja nije predviđena Pravilnicima, kada je ta poštarina dozvoljena zakonodavstvom njihovih zemalja.

Član 3

Izuzeće od oslobađanja plaćanja poštarine za sekograme

1. Protivno članu 7, poštanske uprave Indonezije, Svetog Vinsenta i Grenadina i Turske, koje ne odobravaju oslobađanje od plaćanja poštarine za sekograme u svojoj unutrašnjoj službi, mogu naplaćivati poštarinu za frankiranje i poštarinu za posebne usluge, koje ipak ne mogu biti više od poštarine u njihovoj unutrašnjoj službi.
2. Protivno članu 7, poštanske uprave Australije, Austrije, Kanade, Njemačke, Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske, Japana, Švajcarske i Sjedinjenih Američkih Država, mogu naplaćivati poštarinu za posebne usluge, koja se primjenjuje na sekograme u njihovoj unutrašnjoj službi.

Član 4

Osnovne usluge

1. Bez obzira na odredbe člana 12, Australija ne prihvata da osnovne usluge obuhvataju poštanske pakete.
2. Odredbe člana 12.2.4. ne primjenjuju se na Veliku Britaniju, čije unutrašnje zakonodavstvo propisuje nižu granicu mase. Zakonodavstvo u oblasti zdravlja i bezbjednosti u Velikoj Britaniji ograničava masu vreća do 20 kilograma.

Član 5

Mali paketi

1. Protivno članu 12. Konvencije, poštanska uprava Avganistana je ovlašćena da ograniči maksimalnu masu malih paketa u dolazu i polazu do 1 kilograma.

Član 6

Povratnica

1. Poštanska uprava Kanade je ovlašćena da ne primjenjuje član 13.1.1. kada se radi o paketima, pošto ona ne pruža uslugu povratnice za pakete iz svom unutrašnjem saobraćaju.

Član 7

Međunarodna trgovinska prepiska sa odgovorom

1. Protivno članu 13.4.1, poštanska uprava Bugarske (Rep.) će obezbijediti uslugu međunarodne trgovinske prepiske sa inostranstvom poslije pregovora sa zainteresovanim poštanskim upravama.

Član 8

Zabrane (pisonosne pošiljke)

1. Izuzetno, poštanske uprave Demokratske Narodne Republike Koreje i Libana ne prihvataju preporučene pošiljke koje sadrže metalni novac, ili novčanice, ili bilo koju vrednosnicu na donosioca, ili putničke čekove, ili platinu, zlato ili srebro, obrađeno ili ne, drago kamenje, nakit i druge skupocene predmete. Njih striktno ne obavezuju odredbe Pravilnika o pisonosnim pošiljkama kada se radi o njihovoj odgovornosti u slučaju orobljenja ili oštećenja preporučenih pošiljaka, kao i u pogledu pošiljaka koje sadrže predmete od stakla ili lomljive predmete.
2. Izuzetno, poštanske uprave Bolivije, Kine (Narodna Rep.), izuzev posebnog administrativnog regiona Hong-Kong, Iraka, Nepala, Pakistana, Saudijske Arabije, Sudana i Vijetnama, ne prihvataju preporučene pošiljke koje sadrže metalni novac, novčanice ili bilo koje vrijednosnice na donosioca, putničke čekove, platinu, zlato ili srebro, obrađeno ili ne, drago kamenje, nakit i druge skupocene predmete.
3. Poštanska uprava Mijanmara zadržava pravo da ne prihvata pošiljke sa označenom vrijednošću koje sadrže skupocene predmete navedene u članu 15.5. pošto je to u suprotnosti sa njenim unutrašnjim zakonodavstvom.
4. Poštanska uprava Nepala ne prihvata preporučene pošiljke ili pošiljke sa označenom vrijednošću koje sadrže novčanice ili metalni novac, osim u slučaju posebnog sporazuma zaključenog u tom cilju.
5. Poštanska uprava Uzbekistana ne prihvata preporučene pošiljke ili pošiljke sa označenom vrijednošću koje

sadrže metalni novac, novčanice, čekove, poštanske marke ili stranu valutu i odbija svaku odgovornost u slučaju gubitka ili oštećenja pošiljaka takve vrste.

6. Poštanska uprava Irana (Islamska Rep.) ne prihvata pošiljke koje sadrže predmete suprotne islamskoj religiji.
7. Poštanska uprava Filipina zadržava pravo da ne prihvata pismonosne pošiljke (obične, preporučene ili sa označenom vrijednošću) koje sadrže metalni novac, novčanice ili svaku vrednosnicu na donosioca, putničke čekove, platinu, zlato ili srebro, obrađeno ili ne, drago kamenje ili druge skupocene predmete.
8. Poštanska uprava Australije ne prihvata nikakvu poštansku pošiljku koja sadrži zlato u polugama ili novčanice. Pored toga, ona ne prihvata preporučene pošiljke u odredištu za Australiju, niti pošiljke u otvorenom tranzitu koje sadrže predmete od vrijednosti, kao što su nakit, plemeniti metali, drago ili polu-drago kamenje, hartije od vrijednosti, metalni novac ili druge vrijednosti. Ona odbija svaku odgovornost kada se radi o poštanskim pošiljkama koje krše ovu rezervu.
9. Poštanska uprava Kine (Narodna Rep.), izuzev posebnog administrativnog regiona Hong-Konga, ne prihvata pošiljke sa označenom vrijednošću koje sadrže metalni novac, novčanice, bilo koje vrijednosnice na donosioca ili putničke čekove, saglasno svojim unutrašnjim propisima.
10. Poštanske uprave Letonije i Mongolije zadržavaju pravo da ne prihvataju obične pošiljke, preporučene pošiljke ili pošiljke sa označenom vrijednošću koje sadrže metalni novac, novčanice, vrijednosnice na donosioca i putničke čekove, pošto se njihovo nacionalno zakonodavstvo tome protivi.
11. Poštanska uprava Brazila zadržava pravo da ne prihvata obične pošiljke, preporučene pošiljke ili pošiljke sa označenom vrijednošću koje sadrže metalni novac, novčanice u opticaju i bilo koje vrijednosnice na donosioca.
12. Poštanska uprava Vijetnama zadržava pravo da ne prihvata pisma koja sadrže predmete i robu.

Član 9

Zabrane (poštanski paketi)

1. Poštanske uprave Mijanmara i Zambije su ovlašćene da ne prihvataju pakete sa označenom vrijednošću koji sadrže skupocene predmete navedene u članu 15.6.1.3.1, pošto je to u suprotnosti sa njihovim unutrašnjim propisima.
2. Izuzetno, poštanske uprave Libana i Sudana ne prihvataju pakete koji sadrže metalni novac, novčanice ili svaku vrijednosnicu na donosioca, putničke čekove, platinu, zlato ili srebro, obrađeno ili ne, drago kamenje i druge skupocene predmet, ili koji sadrže tečnosti i materije koje se lako tope, ili predmete od stakla ili slične, ili lomljive. One nisu obavezne da primjenjuju odredbe Pravilnika o poštanskim paketima koje se na to odnose.
3. Poštanska uprava Brazila je ovlašćena da ne prihvata pakete sa označenom vrijednošću koji sadrže metalni novac i novčanice u opticaju, kao i svaku vrijednosnicu na donosioca, pošto se njeni unutrašnji propisi tome protive.
4. Poštanska uprava Gane je ovlašćena da ne prihvata pakete sa označenom vrijednošću koji sadrže metalni novac i novčanice u opticaju, pošto se njeni unutrašnji propisi tome protive.
5. Pored predmeta navedenih u članu 15, poštanska uprava Saudijske Arabije je ovlašćena da ne prihvata pakete koji sadrže metalni novac, novčanice ili bilo kakve vrijednosnice na donosioca, putničke čekove, platinu, zlato ili srebro, obrađeno ili ne, drago kamenje i druge skupocene predmete. Ona ne prihvata ni pakete koji sadrže lijekove svake vrste, osim ako ih prati lekarski recept koji je izdao zvanični nadležni organ, proizvode namijenjene za gašenje vatre, hemijske tečnosti ili predmete suprotne načelima islamske religije.
6. Pored predmeta navedenih u članu 15, poštanska uprava Omana ne prihvata pakete koji sadrže:
 - 6.1. lijekove svih vrsta, osim u slučaju da ih prati lekarski recept koji je izdao zvanični nadležni organ;
 - 6.2. proizvode namijenjene za gašenje vatre i hemijske tečnosti;
 - 6.3. predmete suprotne načelima islamske religije.
7. Pored predmeta navedenih u članu 15, poštanska uprava Irana (Islamska Rep.) je ovlašćena da ne prihvata pakete koji sadrže predmete suprotne načelima islamske religije.
8. Poštanska uprava Filipina je ovlašćena da ne prihvata pakete koji sadrže metalni novac, novčanice ili svaku vrijednosnicu na donosioca, putničke čekove, platinu, zlato ili srebro, obrađeno ili ne, drago kamenje ili druge skupocene predmete, ili koji sadrže tečnosti i materije koje se lako tope, ili predmete od stakla ili slične, ili lomljive.
9. Poštanska uprava Australije ne prihvata nikakvu poštansku pošiljku koja sadrži zlato u polugama ili novčanice.
10. Poštanska uprava Kine (Narodna Rep.) ne prihvata obične pakete koji sadrže metalni novac, novčanice ili bilo kakve vrijednosnice na donosioca, putničke čekove, platinu, zlato ili srebro, obrađeno ili ne, drago kamenje ili druge skupocene predmete. Pored toga, osim ako se radi o posebnom administrativnom regionu Hong-Kong,

pakete sa označenom vrijednošću koji sadrže metalni novac, novčanice, bilo kakve vrijednosnice na donosioca ili putničke čekove takođe se ne primaju.

11. Poštanska uprava Mongolije zadržava pravo da ne prihvata, prema svom nacionalnom zakonodavstvu, pakete koji sadrže metalni novac, novčanice, vrijednosne papire po viđenju i putničke čekove.
12. Poštanska uprava Letonije ne prihvata obične pakete ni pakete sa označenom vrijednošću koji sadrže metalni novac, novčanice, bilo kakve vrijednosnice (čekove) na donosioca ili strani novac i ona odbija svaku odgovornost u slučaju gubitka ili oštećenja takvih pošiljaka.

Član 10

Pošiljke koje podliježu plaćanju carinskih dažbina

1. Pozivanjem na član 15, poštanske uprave Bangladeša i El Salvadora ne prihvataju pošiljke sa označenom vrijednošću koje sadrže predmete koji podležu plaćanju carinskih dažbina.
2. Pozivanjem na član 15, poštanske uprave sledećih zemalja ne prihvataju obična i preporučena pisma koja sadrže predmete koji podliježu plaćanju carinskih dažbina: Avganistan, Albanija, Azerbejdžan, Belorusija, Kambodža, Čile, Kolumbija, Kuba, Demokratska Narodna Republika Koreja, El Salvador, Estonija, Italija, Letonija, Nepal, Peru, San Marino, Turkmenistan, Ukrajina, Uzbekistan i Venecuela.
3. Pozivanjem na član 15, poštanske uprave sledećih zemalja ne prihvataju obična pisma koja sadrže predmete koji podležu plaćanju carinskih dažbina: Benin, Burkina Faso, Obala Slonovače (Rep.) Džibuti, Mali i Mauritanija.
4. Bez obzira na odredbe predviđene pod 1 do 3, pošiljke seruma, vakcina, kao i pošiljke hitno potrebnih lijekova koje je teško nabaviti, primaju se u svim slučajevima.

Član 11

Potražnice

1. Protivno članu 17.3, poštanske uprave Bugarske (Rep.), Zelenortskih ostrva, Čada, Demokratske Narodne Republike Koreje, Egipta, Gabona, prekomorskih teritorija koje zavise od Ujedinjene Kraljevine, Grčke, Irana (Islamska Rep.), Kirgistana, Mongolije, Mijanmara, Filipina, Saudijske Arabije, Sudana, Sirije (Arapska Rep.), Turkmenistana, Ukrajine, Uzbekistana i Zambije zadržavaju pravo da naplaćuju od svojih korisnika poštarinu za potražnice za pismonosne pošiljke.
2. Protivno članu 17.3, poštanske uprave Argentine, Austrije, Azerbejdžana, Češke (Rep.) i Slovačke zadržavaju pravo da naplaćuju posebnu poštarinu, kada se po sprovedenom potražnom postupku utvrdi da je potražnica bila neosnovana.
3. Poštanske uprave Avganistana, Bugarske (Rep.), Zelenortskih ostrva, Konga (Rep.) Egipta, Gabona, Irana (Islamska Rep.), Kirgistana, Mongolije, Mijanmara, Saudijske Arabije, Sudana, Surinama, Sirije (Arapska Rep.), Turkmenistana, Ukrajine, Uzbekistana i Zambije zadržavaju prvo da naplaćuju od svojih klijenata poštarinu za potražnice za pakete.
4. Protivno članu 17.3, poštanske uprave Brazila, Paname (Rep.) i Sjedinjenih Američkih Država zadržavaju pravo da naplaćuju od svojih klijenata poštarinu za potražnice za pismonosne pošiljke i pakete otpremljene u zemljama koje primjenjuju takvu vrstu poštarine u skladu sa stavovima 1 do 3 ovog člana.

Član 12

Poštarina za podnošenje na carinjenje

1. Poštanska uprava Gabona zadržava pravo da naplaćuje od svojih klijenata poštarinu za podnošenje na carinjenje.
2. Poštanska uprava Konga (Rep.) i Zambije zadržavaju pravo da naplaćuju od svojih klijenata poštarinu za podnošenje na carinjenje paketa.

Član 13

Predaja pismonosnih pošiljaka u inostranstvu

1. Poštanske uprave Australije, Austrije, Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske, Grčke, Novog Zelanda i Sjedinjenih Američkih Država zadržavaju pravo da naplaćuju poštarinu, srazmjerno prouzrokovanim troškovima, od svake poštanske uprave koja im, na osnovu odredaba člana 27.4, vrati pošiljke koje nijesu prvobitno otpremljene kao poštanske pošiljke njihovih službi.

2. Protivno članu 27.4, poštanska uprava Kanade zadržava pravo da naplaćuje od uprave porijekla naknadu koja joj omogućuje da minimalno pokrije troškove koje joj prouzrokuje prerada takvih pošiljaka.
3. Član 27.4. dozvoljava određenoj poštanskoj upravi da traži od prijemne uprave odgovarajuću naknadu za uručenje pismonosnih pošiljaka predatih u inostranstvu u velikom broju. Australija i Ujedinjena Kraljevina Velike Britanije i Sjeverne Irske zadržavaju pravo da ograniče to plaćanje na iznos koji odgovara unutrašnjoj tarifi određene zemlje, koja se primjenjuje na iste pošiljke.
4. Član 27.4. dozvoljava određenoj poštanskoj upravi da traži od prijemne uprave odgovarajuću naknadu za uručenje pismonosnih pošiljaka predatih u inostranstvu u velikom broju. Sljedeće zemlje zadržavaju pravo da ograniče to plaćanje na najveće iznose odobrene Pravilnikom za pošiljke u velikom broju: Bahami, Barbados, Brunej Darusalam, Kina (Narodna Rep.), Ujedinjena Kraljevina Velike Britanije i Sjeverne Irske, prekomorske teritorije koje zavise od Ujedinjene Kraljevine, Grenada, Gijana, Indija, Malezija, Nepal, Holandija, Holandski Antili i Aruba, Novi Zeland, Sveta Lucija, Sveti Vinsent i Grenadini, Singapur, Šri Lanka, Surinam, Tajland i Sjedinjene Američke Države.
5. Bez obzira na rezerve pod 4, sljedeće zemlje zadržavaju pravo da primjenjuju u potpunosti odredbe člana 27. Konvencije na pošiljke koje prime od zemalja članica Saveza: Argentina, Austrija, Benin, Brazil. Burkina Faso, Kamerun, Obala Slonovače (Rep.), Kipar, Danska, Egipat, Francuska, Njemačka, Grčka, Gvineja, Izrael, Italija, Japan, Jordan, Liban, Luksemburg, Mali, Mauritanija, Monako, Maroko, Norveška, Portugal, Saudijska Arabija, Senegal, Sirija (Arapska Rep.) i Togo.
6. U cilju primjene člana 27.4. poštanska uprava Njemačke zadržava pravo da zahtijeva od poštanske uprave zemlje u kojoj su pošiljke predate naknadu čiji je iznos jednak iznosu koji bi ona primila od poštanske uprave zemlje gdje pošiljalac stanuje.
7. Bez obzira na rezerve date u članu XIII, Kina (Narodna rep.) zadržava pravo da ograniči plaćanje za uručenje pismonosnih pošiljaka otpremljenih u inostranstvu u velikom broju na najveće iznose odobrene Konvencijom UPU i Pravilnikom o pismonosnim pošiljkama za pošiljke u velikom broju.

Član 14

Izuzetni djelovi poštarine za suvozemni prenos u dolazu

1. Protivno članu 34, poštanska uprava Avganistana zadržava pravo da naplaćuje 7,50 DTS po paketu, kao dopunski izuzetni dio poštarine za suvozemni prenos u dolazu.

Član 15

Posebne tarife

1. Poštanske uprave Belgije, Norveške i Sjedinjenih Američkih Država mogu da naplaćuju za avionske pakete veće djelove poštarine za suvozemni prenos nego za površinske pakete.
2. Poštanska uprava Libana je ovlašćena da naplaćuje za pakete do 1 kilograma poštarinu koja se primjenjuje na pakete preko 1, a do 3 kilograma.
3. Poštanska uprava Paname (Rep.) je ovlašćena da naplaćuje 0,20 DTS po kilogramu za površinske pakete koji se u tranzitu prevoze vazdušnim putem (S.A.L.).

U potvrdu čega, niže navedeni punomoćnici su sačinili ovaj Protokol, koji će imati istu snagu i istu valjanost kao da su njegove odredbe bile unijete u sam tekst Konvencije i potpisali su ga u jednom primjerku, koji se deponuje kod generalnog direktora Međunarodnog biroa. Međunarodni biro Svjetskog poštanskog saveza dostaviće po jedan njegov prepis svakoj ugovornici.

Sačinjeno u Bukureštu, 5. oktobra 2004. godine

Član 3

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore - Međunarodni ugovori".

SU-SK Broj 01-282/5

Podgorica, 9. jula 2010. godine

SKUPŠTINA CRNE GORE 24. SAZIVA

PREDŠEDNIK,

Ranko Krivokapić, s.r.